

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

**TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
TERMIZ FILIALI**

**«KLINIK TIBBIYOTDA
ZAMONAVIY MUAMMOLAR VA
INNOVATSION YONDASHUV»**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA**

2023-yil 28-aprel

KLINIK TIBBIYOTDA ZAMONAVIY MUAMMOLAR VA INNOVATSION YONDASHUV:
Xalqaro ilmiy-amaliy anjumani tezislari to'plami (Toshkent, 2023 yil 28 aprel) / Mas'ul muharrir: Otamuradov F.A. - Toshkent: TTATF, MChJ "TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI" 2023.

ТАХРИР НАҲ'АТИ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Mas'ul muharrir: t.f.d., dotsent - Otamuradov F.A.

- t.f.d., professor - Muxammadiyev R.O.
- t.f.d., professor - Vaxidov A.Sh.
- t.f.d., professor - Shamsutdinova M.I.
- t.f.d., dotsent - Bolgayev A.B.
- t.f.d., dotsent - Fayziyeva U.R.
- t.f.n., dotsent - Karimova Z.X.
- t.f.n., dotsent - Gulyamov Yo.B.
- t.f.n., dotsent - Axmedov K.X.
- t.f.n., dotsent - Jumayev M.Y.
- t.f.n., dotsent - Xojiyev D.Y.
- PhD - Rasulov Sh.M.

Inson qadr-qimmatini ulug'langan, manfaatlarini ustuvor yurtida yuksalish va taraqqiyot bardavom bo'ladi. E'tiborlisi, mustaqillik yillarida mazkur tamoyil asosida mamlakatimizning barcha jabhalarida ijobiy o'zgarish va yangilanishlar kuzatilib, xalqimizning erkin va farovon yashashi, baxtli hayoti yo'lida izchil islohotlar amalga oshirilmoqda.

So'nggi yillarda mamlakatimizda Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida keng miqyosli islohotlar amalga oshirilib, davlat boshqaruvini tubdan yangilash, ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarini modernizatsiyalash borasida yangilanish va tashabbuslar boshlandi. Shu bilan bir qatorda, tibbiyot sohasidagi yetuk Respublikamizdagi va xorijiy olimlar bilan tajriba almashish maqsadida «Klinik tibbiyotda zamonaviy muammolar va innovatsion yondashuv» nomli ilmiy-amaliy konferensiya o'tkazildi va natijada Surxondaryo viloyatidagi OTM va tibbiyot tashkilotlari xodimlari uchun tibbiy ta'limdagi zamonaviy ilmiy tadqiqotlar, dolzarb masalalar, yutuqlar va innovatsiyalar, muammolar va ularning yechimi bo'yicha dolzarb muzokaralar olib borildi va tavsiyalar ishlab chiqildi.

Karimdjonov I.A., Zokirova U.I., Sodikova N.B. / Koronavirus infeksiyasini o'tkazgan, rekurent kechuvchi obstruktiv bronxit reoblitatsiyasidavitamin d axamiyati.....	88
Karimova B.N. / Characteristics of immunological changes in children with urate nephropathy.....	89
Каримова Б.Н. / Болаларда уратли нефропатияда иммунологик силжишлар характеристикаси.....	90
Каримова У.Н. / Показатели памяти у детей при нефротическом синдроме	91
Mamarajabov M.A., Turaxonov A.M. / Jamiyatda yoshlarning axloqiy qarashlari shakllanishi tarixi.....	92
Matyazova F.R., Patillayeva R.A. / Tarqalgan sut bezi saratonida palliativ kimyoterapiya natijalari samaradorligini baholash.....	94
Mirzaeva Sh.B., Rustamov D.M., Toshmamatova M.T. / Surunkali virusli gepatit C bilan kasallangan bemorlar orasida COVID-19 virusining tarqalishi	95
Мухсимова Н.Р., Дадабаева Н.А. / Псориастик артрит кечишида жигар ноалкогол ёғли касаллиги мавжуд беморларда адипоцитокинларнинг ўрни.....	97
Murtazayeva X.N., Xudoykulov O.X. / Distance learning and its benefits	99
Миррахимова М.Х., Нишанбаева Н.Ю., Юнусова Л.Д. / Атопик дерматитни бронхиал астма билан коморбид кечиши: этиопатогенетик келиб чиқиш механизмлари	102
Mirrahimova M.X., Saidxonova A.M. / Bolalarda allergik rinitning zamonaviy davolash usullari.....	107
Мустанов Ж.А., Расулов Ш.М., Мустанова Г.А. / “Афғон” шамоли ва унинг вужудга келиш сабаблари	110
Маджидова Н.М., Рахманова Л.К. / Клинико-генетические особенности течения синдрома ЛОУ у детей.....	112
Маджидова Ё.Н., Маматкурбонov Ш.Б., Хушмуродова М.А., Амриддининов А.Х., Абдиев А.Х. / Эпилепсия касаллигини ташхислашда нейровизуализацион текширувлар ахамияти	113
Мухаммадиев Ф.Н., Нурисломов А.Ф. / Патологическая анатомия воспалительных процессов при коронавирусной инфекции	114
Ниязова М.Т., Холтаева Ф.Ф. / Внебольничной пневмонией у детей	117
Нурлыбай Л.М., Сарсенбаева Г.И., Ташенова Г.Т., Тажиева К.Н. / Роль бронхо-легочных заболеваний в развитии высокой легочной гипертензии у новорожденных детей	119
Нуржанов Б.Б., Юлдашев Б.С. / Хоразм вилоятида яшовчи табиий ва сунъий овқатланишда бўлган кўкрак ёшидаги болаларда антропометрик кўрсаткичларни тахлили	120
Nurova Z.A., Qilichev J.F., Farxodova M.B., O'rinova D.Sh. / Zaxm kasalligiining turlari, yuqish yo'llari kasallangan insonni davolash usullari va profilatikasi.....	121
Ostanaqulov Sh.F., Rashidov Sh.Sh. / Laboratoriya diagnostikasida tadqiqotlar olib borishda e'tiborga olish kerak bo'lgan muhim masalalar	122
Omanova A.S. / Bolalar orasida jarohatlanishlarning tarqalishidagi tibbiy-ijtimoiy jihatlar	126
Попенков А.В. / Особенности вегетативного статуса у детей 7 лет	128

KORONAVIRUS INFEKSIYASINI O'TKAZGAN, REKURENT KECHUVCHI OBSTRUKTIV BRONXIT REOBLITATSIYASIDAVITAMIN D AXAMIYATI

Karimdjonov I.A., Zokirova U.I., Sodikova N.B.
Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Dolzarbligi: Bolalarni reabilitatsiyasida koronavirus infeksiyasini o'tkazgan qaytalanuvchi bronxial obstruksiya(QBO) bo'lgan bolalar kasallikning surunkali shaklga o'tishini oldini olish uchun o'z vaqtida tashxis qo'yish va samarali reabilitatsiyadan o'tishlari kerak. Nafas olish tizimi kasalliklari bo'lgan bolalarni reabilitatsiya qilish maqsadlari o'tkir va takroriy kasalliklarda funktsiyalarni to'liq tiklashga va surunkali patologiyada minimal buzilishlarni barqarorlashtirishga qadar funktsional buzilishlarni kamaytirishdir. Bolalar va o'smirlar salomatligida vit D etishnovchiligi sababli multisistem jarohatanish yuzaga keladi. Ko'pinch yashirin kechgan D gipovitaminozi turli mamlakatlar aholisining deyarli yarmida mavjud, bu immun tizimni zaiflashishi va kasallikni surunkali kichuviga sabab bo'adi. O'z vaqtida va kerakli dozada vit D berish bolalarda reabilitatsiya yordami sifatini oshirishdir.

Tadqiqot maqsadi: koronavirus infeksiyasini o'tkazgan retsdivlanuvchi bronxit bilan kasallangan bolalarda reabilitatsiya qilishda vitamin D samaradorligi oshirish va kasallikni surunkali kechuvini kamaytirish.

Tadqiqot materiallari va usullari: maqsad qilib, biz quyidagi vazifalarni qo'ydik: tekshirilayotgan bolalarning klinik va anamnestik ko'rsatkichlarni aniqlash;

Tadqiqot 5 yoshdan 15 yoshgacha bo'lgan 75 bolada o'tkazildi, 59 OP va 15 OP ro'yhatga olingan bolalar "Obstruktiv bronxit, retsdivlanuvchi kechuvchi (ROB) koronavirusini kasalligini o'tkazgan bolalar tashxis bilan". Poliklinikadagi bolalar an'anaviy davolash va fizioterapiya, kerakli dozada vitamin D berildi. Qaytalanuvchi bronxit (RB) bilan og'rigan bemorlarda diagnostika qilish oilaviy va allergik tarixini hisobga olgan holda tuzilgan. 1 guruh retsdivlanuvchi bronxit bilan kasallangan bolalar, koronavirus infeksiyasini o'tkazgan retsdivlanuvchi obstruktiv bronxit bilan kasallangan bolalarni 2 guruhga bo'lib o'rganilgan, Ota-onalariga 6 oydan keyin qayta klinik va funktsional tadqiqotlar amalga oshirish tavsiya etilgan.

Reoblitatsiy chora tadbirlari 6 oy va 1 yil davomida amalga oshirildi, asosan oilaviy poliklinikadagi jismoniy mashqlar bilan davolash mashg'ulotlarida, suv sportlarida haftasiga 2-3 marta 1-1,5 soatdan. Hammasi bu bolalar standart davolash rejimiga rioya qildilar shifoxona va individual vit D terapiyasi bilan amalga oshirildi.

Natijalar: Yarim yillik kuzatuv davomida koronavirus infeksiyasini o'tkazgan qaytalanuvchi obstruktiv bronxitli bo'lgan bolalarning klinik va anamnestik tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki: bronxial obstruksiyaning takrorlanish chastotasi kamayganligi, kasalxonaga yotqizish soni pasayish, covid-19 bilan kasallanish xolatlari kuzatilmadi, 2 guruh bolalarimizda bolalarda o'tkir respirator virusli infektsiyalar bilan kasallanish bilan ROB 2,5 baravar kamaydi, o'rganilayotgan bolalarning umumiy guruhida (75 bemor) nafas olish etishmovchiligi 80% dan kamayishi bilan namoyon bo'ldi.